MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Ihannemaailmassa poliitikot tekevät punnittuja päätöksiä, jotka nojaavat tieteelliseen tietoon ja vaikutusten ennakkoarviointiin. **HELSINGIN SANOMAT**

Vahva euro kurittaa vientiä

Suomen talouskasvu on tänä vuonna jäämässä lähelle nollaa. Samaan aikaan muiden euromaiden taloudet kasvavat keskimäärin 1,2 prosenttia. Suomen taakse ovat jäämässä vain Kypros ja Slovenia.

Tilastokeskuksen viikko sitten julkistamien tietojen mukaan teollisuustuotanto laski Suomessa tammikuussa viime vuoden tammikuuhun verrattuna 7,5 prosenttia ja vienti väheni vastaavana ajankohtana yhdeksän prosenttia.

Nämä ovat julmia lukuja, koska Suomen kansantalous on vahvasti viennistä riippuvainen.

Yksi merkittävä syy Suomen tuotannon ja viennin syville vaikeuksille on taloustilanteeseen liian vahva valuutta. Lisää ongelmia tuo se, että talousongelmista huolimatta euro on vain vahvistunut suhteessa dollariin.

Perinteisten talousoppien mukaan tilanteen pitäisi olla päinvastainen, koska Yhdysvaltojen kiristyneen talouspolitiikan pitäisi vahvistaa dollaria. Lisäksi Euroopan keskuspankki EKP painaa rahaa markkinoille kiivaaseen tahtiin ja korotaso on ennätyksellisen alhainen.

Syynä euron suhteellisen vahvaan arvoon on Saksan vahva talous. EKP on lisäksi lopettanut uusien rahapolitiikkaa keventävien toimien tekemisen, koska talousnäkymät ovat euroalueella yleisesti hieman kirkastuneet.

Venäjä on Suomen merkittävimpiä kauppakumppaneita. Venäjän talouskasvun hiipuminen on heikentänyt ruplan arvoa ja nostanut euromääräisten tuotteiden tuontihintaa. Lisää vauhtia ruplan alamäkeen on tuonut Ukrainan kriisi. Ruplan heikkeneminen näkyy myös matkailijoiden määrän kääntymisenä laskuun.

1990-luvun syvästä lamasta Suomi nousi devalvoimalla ja Nokian ympärille rakentuneen ict-yritysten vahvalla kasvulla. Nyt ei ole mahdollisuutta devalvoida eikä näköpiirissä ole Nokian veroista menestystarinaa.

Suomen talous on pudonnut myös Ruotsin talouden vauhdista. Vaikka ulkoisilla tekijöillä on tähänkin merkittävä vaikutus, on itsekin tehty virheitä.

Pellervon taloustutkimus PTT:n toimitusjohtaja Pasi Holm kirjoittaa tämän lehden PTT:n taloustutkassa (sivu 5), että osasyy Ruotsin parempaan talouskasvuun löytyy meillä harjoitetusta talouspolitiikasta ja työmarkkinoiden joustamattomuudesta.

Setelirahoituksesta ja alhaisista koroista huolimatta euro on pysynyt vahvana.

Suomessa verotus on viime vuosina kiristynyt, Ruotsissa se on laskenut. Ruotsin yksikkötyövoimakustannukset ovat noin kymmenen prosenttia alemmat. Ruotsissa palkanmuodostus perustuu teollisuuden kilpailukykyyn ja teollisuusliitot ovat palkkajohtajia. Suomessa palkkajohtajana on ollut julkinen sektori.

Holm muistuttaa, että Suomen kokonaisveroaste ja julkisen sektorin osuus kansantuotteesta ovat Euroopan korkeimmat.

Ulkoisten tekijöiden ja vanhojen virheiden kaivelu ei nyt auta. Virheistä pitää ottaa oppia ja tulevaisuutta pitää rakentaa tosiasiat tunnustaen ja omista lähtökohdista.

Professorit Bengt Holmström, Sixten Korkman ja Matti Pohjola esittelivät pari viikkoa sitten Talousneuvosteolle arvion Suomen taloustilanteesta. Heidän mielestään taloutta ei voi vahvistaa vain leikkaamalla menoja, vaan tarvitaan kilpailukykyistä yritystoimintaa, vientiä ja investointeja. Jos halutaan kasvua, veroja ei ole varaa kiristää.

Professorien mukaan Suomen tulevaisuus rakentuu perinteisten vahvuuksien varaan eikä kannata haikailla uraauurtavien innovaatioiden perään. Heidän mielestään Suomella on edelleen jonkinlainen etulyöntiasema muun muassa paperissa, puussa, metallien jalostamisessa, koneissa ja laitteissa.

Euron arvolle emme voi mitään, mutta leikkaamalla ja veroja korottamalla Suomella on edessä taloudellinen hiipuminen. Nyt tarvitaan yrittäjyyttä ja investointeja tukevia päätöksiä.

> **Itsekin on tehty virheitä.**

Yrittäjyys elää maalla

Perinteisen maatalouden murros pakottaa maatiloja jatkuvasti etsimään uusia ansaintakeinoja. Monesti tämä tarkoittaa hakeutumista palkkatyöhön, mutta suuressa osassa maaseutu-Suomea ainoa vaihtoehto on käytännössä uuden yritystoiminnan kehittäminen.

Uutta yrittäjyyttä syntyy sekä toimiville maatiloille että tuotannostaan kokonaan luopuneille. Usein on houkuttelevampaa aloittaa uudella toimialalla, kuin tehdä maatalouteen sen vaatimat kalliit investoinnit.

Nykyisin jo joka kolmannella maatilalla on maatalouden ohella muutakin yritystoimintaa (MT 14.3.). Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen erikoistutkija Leena Rantamäki-Lahtisen mukaan maatilat ovat hyvä ympäristö kehittää uusia bisnesideoita.

Maatiloilta löytyy rakennuksia ja koneita, jotka voivat tukea uuden toiminnan aloittamista. Viljelijä voi jo omassa työssään törmätä sellaiseen kysyntään, josta voi lähteä kehittämään uutta elinkeinoa.

Maatilojen uuden yritystoiminnan kirjo on valtava. Tiloilta löytyy muun muassa monenlaista koneurakointia, mökkivuokrausta ja matkailupalveluja, puun ja ruuan jatkojalostusta, energiayrittäjyyttä sekä hoiva- ja hoitoalan palveluja.

Rantamäki-Lahtisen mukaan monialaisilla maatiloilla jaksetaan hyvin. Vaikka töitä on paljon, yrittäjän vapaus ja mahdollisuus vaikuttaa yrityksen asioihin on suurempi kuin perinteisessä maataloudessa.

Maaseudun Tulevaisuudessa alkoi perjantaina uusi juttusarja, jossa esitellään monialaisten tilojen toimintaa. Maatilan monet leipäpuut -sarja tuo esille kaiken sen luovuuden, jota toimeentulon hankkiminen maalla vaatii.

Suomessa perätään nyt talouden lamalääkkeeksi uutta yritystoimintaa. Suomalainen maaseutu on suuri yrityshautomo, josta muunkin yhteiskunnan kelpaa katsoa esimerkkiä.

VIERASYLIÖ

Vastuu satovahingoista uusjakoon

Suomessa maa- ja puutarhatuotannolle poikkeuksellisista sääilmiöistä aiheutuneita vahinkoja ja kustannuksia on korvattu valtion rahoittamista korvausjärjestelmistä. Eduskunta hyväksyi viime joulukuussa lain satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta.

Tämä tarkoittaa sitä, että valtio ei enää korvaa satovahinkoja satokauden 2015 jälkeen. Järjestelmän tilalle on kehitteillä kaupallisia satovahinkovakuutuksia.

Väistyvässä satovahinkojen korvausjärjestelmässä maaseutuvirasto antaa vuosittain määräykset satovahinkokorvausten hakemisesta, korvattavien satovahinkojen arvioinnissa käytettävien kasvilajien yksikköhinnoista ja normisadosta kasvilajeittain sekä korvausten maksatuksesta.

Järjestelmässä viljelmäkohtainen satovahinko lasketaan vähentämällä koko viljelmän korvauskelpoisten kasvien normisadon arvosta vahinkovuoden sadon arvo. Viljelijän omavastuu satovahingosta on 30 prosenttia normisadon arvosta.

Satovahinkojärjestelmän keskeisin ongelma onkin ollut siinä, että sama vakuutusturva on annettu kaikille, tilan oikeasta satotasosta riippumatta. Edistyneet, vuodesta toiseen korkeita satotasoja saavuttavat viljelijät, ovat jääneet täysin vaille satovahinkosuojaa.

Lisäksi valtion kokonaan rahoittama järjestelmä ei riittävästi kannusta omaehtoiseen satovahinkojen torjumiseen.

Valtio voi olla mukana

Eduskunnan tekemä päätös on merkittävä ja mahdollistaa satovahinkovakuutusten markkinoiden syntymisen Suomeen. Vuoden 2015 jälkeen vastuu satojen vakuuttamisesta siirtyy viljelijöille. Jatkossa viljelijät hankkivat tilan tarpeisiin muokatun satovakuutuksen vakuutusyhtiöiltä.

Valtio ei kuitenkaan poistu kokonaan satovahinkovakuutusmarkkinoilta. Valtion rooli säilyy edelleen merkittävänä, vaikka se ei enää jatkossa satovahinkokorvauksia maksakaan.

EU:n maatalouspolitiikan uudistuksen myötä valtio voi tukea satovahinkovakuutuksia ostavia viljelijöitä. Tuki voi olla enintään 65 prosenttia vakuutustuotteen hinnasta.

Myös muulla lainsäädännöllä, kuten vakuutuksiin yleisesti liittyvällä vakuutusmaksuverolla, voi olla keskeinen vaikutus satovahinkoihin liittyvän markkinan syntymiseen.

Uutta vakuutusmarkkinaa rakennetaan parhaillaan yhteistyössä valtion ja vakuutusyhtiöiden kesken. Myös muut sidosryhmät, kuten tuottajajärjestöt sekä Finanssialan Keskusliitto, ovat aktiivisesti kehitystyössä mukana.

> **Valtio ei enää korvaa satovahinkoja satokauden 2015 jälkeen.**

Keskeisimpänä tavoitteena on luoda markkinoille vakuutustuotteita, jotka ovat kaikkien, hyvinkin erilaista tuotantoa harjoittavien, viljelijöiden mielestä kiinnostavia.

Toinen merkittävä tavoite on potentiaalisen markkinan muodostuminen, jolle vakuutusyhtiöiden kannattaa kehittää satovakuutustuotteita.

Valtion näkökulmasta keskeistä on, että vakuutukset luovat viljelijöille aidot taloudelliset kannusteet satovahinkojen välttämiseen hyvillä viljelykäytännöillä. Tämä tavoite on myös vakuutusyhtiöiden intressien mukainen.

Tavoitteena onkin luoda vakuutusmarkkina, joka parantaa maatalouden tuotantokannusteita ja samalla antaa turvaa epäsuotuisten sääolosuhteiden aiheuttamia satovahinkoja vastaan.

Kahden vuoden etsikkoaika

Vakuutustuotteiden kehittelyssä on nyt kahden vuoden etsikkoaika. Useissa EU-maissa kehitellään kaupallisiin vakuutuksiin perustuvia järjestelmiä. Osassa jäsenmaista, kuten Espanjassa ja Hollannissa, satovakuutuksia on ollut viljelijöille jo tarjolla.

EU ei ole vielä valmis Pohjois-Amerikassa suosituiksi tulleiden vakuutusjärjestelmien kopioimiseen käyttöön sellaisenaan. Taustalla on iso kädenvääntö erilaisten tukijärjestelmien kilpailua vääristävästä vaikutuksesta.

EU:ssa viljelijöitä tuetaan suorilla tuilla, jotka nostavat suoraan tulojen keskiarvoa. Pohjois-Amerikassa tukijärjestelmän painopiste on maatilan tulojen vuosien välisen vaihtelun pienentämisessä erilaisilla vakuutusjärjestelmillä. Molemmat syyttävät toisiaan tuista, jotka vääristävät kilpailua.

Suomessa satovahinkovakuutukset tulevat puun takaa. Monelle viljelijälle saattaa tulla yllätyksenä, että satovahinkojen korvausjärjestelmä lakkautetaan vuoden 2015 lopussa.

Yllätyksenä varmaan tulee myös se, että nykyaikaisilla kaupallisilla vakuutustuotteilla voidaan vakuuttaa tilakohtaisesti erilaisia satotasoja ja omavastuuosuuksia.

Vakuutuksille on Suomessa kysyntää

Vakuutuksista voidaan räätälöidä siis hyvin tilakohtaisia, jopa ilman tilakohtaisia tarkastuksia. Viljelijä voikin tulevaisuudessa valita sekä vakuuttamansa satotason että sen kuinka suuren omavastuun hän haluaa itse kantaa.

Tämä siis ideaalitilanteessa, johon EU-tason eikä varsinkaan kotimainen lainsäädäntö ja säädöspohja ole vielä valmis.

MTT Taloustutkimuksessa tehty selvitys osoittaa, että satovahinkovakuutuksille on kysyntää Suomessa. Noin neljä viidesosaa viljelijöistä ostaisi tai voisi harkita ostavansa satovakuutuksen.

Vakuutustuotteiden kehittely onkin juuri nyt kiivaasti käynnissä niin lainsäädännössä, vakuutuksia tarjoavissa yrityksissä kuin tutkimuksessa. Satovahinkovakuutusmarkkinoiden syntyminen riippuu oleellisesti myös viljelijöiden aktiivisuudesta.

Kaikki kehitystyöhön osallistuvat ovat kiinnostuneita viljelijöiden tarpeista, tavoitteita ja palautteesta.

PETRI LIESIVAARA
SAMI MYYRÄ
MINNA VÄRE

Kirjoittajat työskentelevät MTT taloustutkimuksessa.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

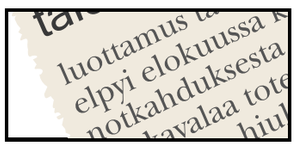

Loppu turpeen rankaisulle

Turveveron korotukset ovat jo vähentäneet turpeen polttoa ja lisänneet kivihiilen käyttöä, huomauttaa **Kainuun Sanomat**. *”Suomi vaarantaa korotetulla turveverolla neljännesmiljardin euron kassavirran kansantaloudessa. Turvetuotanto ja energiakäyttö työllistää Suomessa suoraan ja välillisesti yhteensä yli 10 000 henkilöä.*

Turpeen käytön tavoitteeksi energia- ja ilmastostrategiassa on vuodelle 2025 asetettu 15 terawattitunnin taso, joka alitettiin jo viime kaudella.”

Turhia pelkoja metsänkäytöstä

Uusi metsälaki toi väljennyksiä metsien hoitoon. Metsäammattilaiset pelkäsivät jatkuvan kasvatuksen lisääntyvän. **Lapin Kansan** mukaan pelot osoittautuivat turhiksi. *”Mikä on käytännössä muuttunut? Ensimmäiset kokemukset viittaavat siihen, ettei juuri mikään. Metsäammattilaisten pelkäämät hakkuut eivät ole räjähtäneet käsiin.*

Tammi-helmikuussa tehtiin 23 500 metsänkäyttöilmoitusta, joiden yhteinen pinta-ala oli 132 000 hehtaaria. Jatkuvan kasvatuksen osuus jäi 250 hehtaariin.”

OIKAISU

Perjantain lehdessä julkaistun päivän kuvan yhteyteen oli joutunut väärä teksti. Tässä kuva toistamiseen ja siihen kuuluva oikea teksti.

ANTERO YLITALO

Ruokohelpi talteen

Aikaisesta lumen sulamisesta on myös hyötyä. Toholammin Honkalassa päästiin korjaamaan ruokohelpeä viime viikon keskiviikkona.

KOLUMNI: NIKLAS HOLMBERG

Pölhöpopulistien komissio

Viikko sitten EU-komissio julkisti gallupin, jonka mukaan 80 prosenttia eurooppalaisista tukee komission maatalouspolitiikkaa. Esimerkiksi viherryttäminen nauttii kyselyn mukaan lähes pohjoiskorealaista kannatusta. 95 prosenttia suomalaisistakin taputtaa käsiään tälle byrokratian riemuvoitolle.

Komissio näyttää onnistuneen populismissaan paremmin kuin yksikään populistipuolue.

Eikä romanialaiskomissaari Dacian Ciolos edes peittele kansankosiskeluaan. Päinvastoin, hän toistelee, kuinka tärkeää on saada maatalouspolitiikalle suuren yleisön tuki.

Suoraan Esson baarista on varsinkin esitys aktiivisen viljelijän kriteereistä.

Suomeksi se tarkoittaa, että tukia saisi maksaa vain todellisille viljelijöille, eikä esimerkiksi pankkiireille tai kuninkaallisille.

Tuet pois Björn Wahlroosilta ja Englannin kuningattarelta! Kyllä kansa tietää!

Ei muuten tiedä.

Tuenhakijoiden erittely verotustietojen pohjalta ”todellisiin” ja ”epätodellisiin” viljelijöihin loisi vain turhaa byrokratiaa.

En ole myöskään kuullut moitteita Joensuun kartanon tai Windsorin linnan tilanhoidosta.

> **Ei Jaguarin takapenkillä istuminen tee kenestäkään huonoa viljelijää.**

niklas.holmberg@maaseuduntulevaisuus.fi

Kateus on ehtymätön luonnonvara, mutta ei Jaguarin takapenkillä istuminen tee kenestäkään huonoa viljelijää.

Onneksi jäsenmaat ja mepit vesittivät tämän hulluuden. Jäljelle jäi kuitenkin lista yrityksistä, jotka eivät voi saada maataloustukea.

Golfkentät ja rautatiet voi vielä ymmärtää, mutta kiinteistöyhtiöt menevät populismin puolelle. Ajatellaan vaikka maaseutumatkailuyrittäjää, jolla suurin osa liikevaihdosta tulee mökkien vuokrauksesta, mutta joka kasvattaa ruista lähileivän raaka-aineeksi.

Uudet EU-säännöt voivat luokitella tällaisen viljelijän kiinteistösijoittajaksi, jolta napataan tuet pois.

Samaa populistista huuhaata edustaa pienten viljelijöiden tukijärjestelmä.

Kuka nyt ei haluaisi tukea pieniä viljelijöitä. Kyllä pienenkin pitää pärjätä!

Komissio vastaa kansan huutoon. Muutaman hehtaarin tiloille tulee oma, helpompi tukihaku. Jäsenmaat saavat myös maksaa korkeampaa tukea ensimmäisille hehtaareille.

Onhan se reilua, kun otetaan niiltä, joilla on paljon, ja annetaan niille, joilla on vähän.

Pikkutiloissa on vain yksi puute. Ne eivät tuota juuri mitään.

Se on iso ongelma maailmassa, jossa on kohta yhdeksän miljardia ruokittavaa suuta.

Pientilojen suosiminen hidastaa rakennekehitystä ja tuottavuuden kasvua. Itä-Euroopan miljoonat pikkutilat saavat muutaman vuoden jatkoaikaa, mutta talouskasvu kärsii ja maaseutu jää koko ajan pahemmin kaupunkien jalkoihin.

No entäs sitten nuorten viljelijöiden lisätuki? Ilman nuoria ei ole tulevaisuutta. Kyllä nuoria pitää auttaa alkuun!

Komission läpijunttaama muutaman satasen lisätuki ei tuo yhtään uutta nuorta viljelijää mutta luo paljon turhaa hallintoa. Pahimmillaan nuoret joutuvat sen takia maksamaan pellosta kovempaa vuokraa kuin vanhat.

Älyttömintä on, että samaan aikaan komissio kieltää luopumistuen ja poistaa viljelijätukien 65-vuoden yläikärajat.

Vanhojen viljelijöiden kun pitäisi pysyä pitempään työelämässä!

Kaiken typeryyden huippu on kuitenkin viherryttäminen, jota siis 92 prosenttia EU-kansalaisista kannattaa.

Kyllähän maajussien pitää tehdä jotain ympäristön hyväksi, kun niille maksetaan niitä tukiaisiakin. Saa loppua nyt se Itämeren saastuttaminen!

Viherryttäminen maisemapiirteiden paino- ja muuntokertoimineen on synnyttämässä kaikkien aikojen byrokratian. Kaiken huipuksi komissio itsekin myöntää ettei mikään muutu. Samat pusikot ja risuaidat ovat aina olleet peltojen laidoilla.

Nyt ne luetteloidaan, valvotaan ja sanktioidaan.

Ollaan tyytyväisiä, että viherryttäminen toteutuu vain paperilla. Jos se joskus toteutuu oikeasti, meille tulee nälkä.

Viherryttäjien paratiisi on linnunlaulun täyttämä maaseutu, jossa heinä puskee autiotilojen raunioista ja biodiversiteetti kukoistaa rikkaruohojen valtaamilla pelloilla.

Komissio saisi lopettaa kansankosiskelun ja käyttää vaihteeksi järkeä.

Tuet pois pikkutiloilta ja surkeilta peltolänteiltä. Viherryttäminen viemäristä alas ja Roundupin kestävää gmo:ta tilalle!

Kartanoistaan huolta pitävät pankkiirit voisi palkita kulttuuriteostaan reippailla bonuksilla.